

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

16 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședință de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar împotriva deciziei Curții de Apel Bender din 17 iulie 2014, declarat de avocatul Vasile Albu, în numele inculpatului

Nicoară Ghenadie Tudor, născut la 01 septembrie 1974 în s. Sărătenii Vechi, r-nul Telenești, locuitor al s. Hîrbovățul Nou, r-nul Anenii Noi, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

Termenul de examinare a cauzei
în instanța de fond: 08 octombrie 2012– 06 noiembrie 2013,
în instanța de apel: 03 decembrie 2013 – 17 iulie 2014,
în instanța de recurs: 19 septembrie – 16 decembrie 2014.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 06 noiembrie 2013, Nicoară Ghenadie a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

Măsura preventivă a inculpatului – obligarea de a nu părăsi localitatea, a fost revocată.

2. În fapt, instanța de fond a constatat că Nicoară G. este învinuit că, în decembrie 2007, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul de a-și lărgi afacerea, a dobândit de la E. Niță, care activa ca vânzătoare în ghereta din „Piața Verde”, or. Anenii Noi, și care îi aparținea ultimului, suma de 30.000 lei, cauzându-i părții vătămate o

daună în proporții considerabile.

Tot el, în luna ianuarie 2008, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul de a-și lărgi afacerea, a dobândit de la V. Crangaci, care activa ca vânzătoare în ghereta din „Piața Verde”, or. Anenii Noi, și care îi aparținea ultimului, suma de 30.000 lei, cauzându-i părții vătămate o daună în proporții considerabile.

Tot el, pe parcursul anului 2008, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul de a-și lărgi afacerea, a dobândit de la P. Coptu suma de 1.610.000 lei, cauzându-i părții vătămate o daună în proporții considerabile.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, ca dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită în proporții deosebit de mari.

Instanța a reținut că în acțiunile inculpatului nu persistă o componentă de infracțiune ci niște relații civile, pentru că Nicoară G., E. Nița și V. Crangaci au fost supuși răspunderii penale prin sentința judecătorei Centru, mun. Chișinău din 18 decembrie 2009, în baza art. 238, 361 alin. (1) Cod penal, pentru prezentarea cu bună știință a unor informații false în scopul obținerii unui credit.

În prezent, la Judecătoria Anenii Noi se judecă cauza civilă pe aceleași fapte.

În afară de recipisele eliberate părților vătămate, inculpatul a achitat unele sume din creditele primite de Crangaci și Nița.

La fel, el nu a avut intenția însușirii banilor lui P. Coptu și asta se probează prin faptul, că el a întors ultimului, în rate repetate, sume bănești și intuiește prelungirea achitării datoriilor.

Potrivit prevederilor art. 1 al Protocolului nr. 4 la Convenția europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală.

Poate fi trasă la răspundere penală și condamnată în baza art.190 Cod penal numai persoana care la momentul intrării în posesia bunului nu avea de gând să îndeplinească angajamentul asumat.

Astfel de circumstanțe în cazul inculpatului n-au fost constatate.

3. Procurorul a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal la 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții cu răspundere materială pe un termen de 5 ani, fiind admise integral acțiunile civile.

Apelantul a invocat că declarațiile inculpatului urmează a fi apreciate critic, deoarece acesta nu a putut prezenta în ședința de judecată careva acte de inventariere a activității sale, unde s-ar constata careva datorii ale părții vătămate în procesul activității sale.

De asemenea, ultimul n-a putut argumenta din ce cauză banii care au fost luați de el cu destinația de a-și lărgi afacerea au fost utilizați în alte scopuri.

Intenția inculpatului este demonstrată prin situația financiară extrem de neprielnică a persoanei, care-și asumă angajamentul la momentul încheierii tranzacției, lipsa de fundamentare economică și caracterul nerealizabil al angajamentului asumat.

Inculpatul, prin inducere în eroare a intențiilor sale, cât și achitând o parte neînsemnată din datoria formată, a dorit camuflarea acțiunilor sale în domeniul civil.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Bender din 17 iulie 2014, apelul a fost admis, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre.

Nicoară Ghenadie a fost condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal la 8 ani

închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții cu răspundere materială pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, începând cu 17 iulie 2014.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui V. Crangaci 30.000 lei, E. Niță 30.000 lei și T. Coptu 161.000 lei.

Instanța de apel a statuat că concluzia instanței de fond, că între inculpat și părțile vătămate sunt rapoarte civile, este ilegală eronată și neargumentată.

Probele prezentate și legal administrate în cadrul ședinței de judecată, se confirmă reciproc și dovedesc contrariul celor susținute de către inculpat, fiind eronat apreciate de prima instanță.

Instanța de apel a concluzionat că probele administrate dovedesc integral vinovăția inculpatului și a încadrat acțiunile lui în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, ca dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită în proporții deosebit de mari.

5. Avocatul Vasile Albu a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate și menținerea sentinței.

Recurentul a menționat că în acțiunile inculpatului nu persistă o componentă de infracțiune ci niște relații pur civile. Pentru aceste acte Nicoară G., E. Niță și V. Crangaci au fost supuși răspunderii penale de către judecătoria Centru, mun. Chișinău.

În judecătoria Anenii Noi s-a judecat cauza civilă la cererea lui P. Coptu, privind încasarea de la Nicoară G. a sumelor bănești, care a fost soluționată în favoarea lui P. Coptu. Aceasta denotă caracterul civil al relațiilor părților.

Urmărirea penală și examinarea judiciară în cazul dat este repetată, ceea ce contravine principiului „non bis in idem” prevăzut de art. 4 Protocolul 7 CEDO și art. 14 alin. (7) din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, articole care consacră dreptul de a nu fi urmărit, pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă.

Instanța de fond a examinat cauza penală sub toate aspectele, prin prisma legislației procesuale-penale naționale și internaționale, precum și practica CtEDO, și a emis o sentință legală de achitare.

Instanța de apel a admis acțiunile civile a părților vătămate, dar părțile vătămate nu au formulat astfel de acțiuni, iar pentru P. Coptu s-a admis triplarea acestei acțiuni, anterioare fiind decizia Colegiului Civil al Curții de Apel Bender nr. 2a-383/2013 din 11 iulie 2013 și a judecătoriei Anenii Noi nr.2-99/2014 din 25 iulie 2014, prin care acțiunea lui P. Coptu către Nicoară G. a fost satisfăcută.

În drept, recursul este fondat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, se reține că instanța de apel a comis următoarele erori de drept. Potrivit art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor

examinată de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date. Conform art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. În corespundere cu art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Conform art. 394 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe.

Instanța de apel nu a respectat aceste prescripții de drept, deoarece, potrivit părții descriptive a deciziei contestate:

a) nu a constatat și descris faptele criminale, considerate ca fiind dovedite, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii lor, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, în raport cu circumstanțele incriminate inculpatului prin rechizitoriu;

b) nu a apreciat fiecare probă separat și în coroborare, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, și nu a indicat motivele pentru care a respins probele apărării, în special hotărârile judecătorești penale și civile cu implicarea părților din cauza de pe rol (*f.d. 123, 252*).

Circumstanțele expuse denotă în mod lucid că instanța de apel nu a judecat apelul de pe rol în condițiile legii, adică a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor declarate, casării totale a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

Dat fiind, că unicul temei legal pentru deținerea în arest a inculpatului - executarea pedepsei cu închisoare, v-a înceta de drept odată cu casarea deciziei de condamnare contestate, acesta revenind la statutul inculpatului achitat, în privința cărui măsura preventivă a fost revocată prin sentința instanței de fond (*pct. 1 din decizie*), Nicoară Ghenadie urmează a fi eliberat din Penitenciar, dacă nu execută alte hotărâri judecătorești.

7. În conformitate cu art. 433 alin. (1), 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Vasile Albu, casează total decizia Curții de Apel Bender din 17 iulie 2014, în privința inculpatului Nicoară Ghenadie Tudor, și dispune rejudecarea cauzei în Curtea de Apel Chișinău.

Nicoară Ghenadie Tudor urmează a fi eliberat din Penitenciar, dacă nu execută alte hotărâri judecătorești.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată la 20 ianuarie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE
DISPOZITIV

16 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședință de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar împotriva deciziei Curții de Apel Bender din 17 iulie 2014, declarat de avocatul Vasile Albu, în numele inculpatului

Nicoară Ghenadie Tudor, născut la 01 septembrie 1974 în s. Sărătenii Vechi, r-nul Telenești, locuitor al s. Hîrbovățul Nou, r-nul Anenii Noi, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

În conformitate cu art. 433 alin. (1), 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Vasile Albu, casează total decizia Curții de Apel Bender din 17 iulie 2014, în privința inculpatului Nicoară Ghenadie Tudor, și dispune rejudecarea cauzei în Curtea de Apel Chișinău.

Nicoară Ghenadie Tudor urmează a fi eliberat din Penitenciar, dacă nu execută alte hotărâri judecătorești.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată va fi pronunțată la 13 ianuarie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun